

A kapitalizmus lényegét röviden jellemezve

A kapitalizmus bérrabszolgatartó, kizsákmányoló, élősködő árutermelő piacgazdaság. Ebben a rendszerben alapvetően minden a kapitalisták profitérdekei szerint és az ő ellenőrzésük mellett történik.

A kapitalista vállalkozó szempontjából a proletár munkabére csupán a létrehozási és működtetési költségek egyike. A munkaerő olyan, mint bármely más szerszám, gép vagy termelési tényező, amelyet a profit maximalizálása érdekében a lehető legalacsonyabb áron kell tartani.

A kapitalizmusban „a munkaerőnek mint árunak az értékét az a munkaidő méri, amely a munkás létfenntartásához és fajfenntartásához szükséges dolgok előállítására kell.” (Marx.)

A kapitalizmusban a tőkés profitja a bérrabszolgák által termelt értéktöbblet törvényes elsajátításából származik. Ez a profit a bérrabszolgák által előállított és értékesített áruk értékéből megmaradó haszon, a felmerülő költségek (beruházás, munkabér, adók, értékesítési és pénzügyi kiadások stb.) levonása után. Ez a nyereség a tőkést illeti meg, akihez így a bérrabszolgák kizsákmányolása révén, ellenszolgáltatás nélkül, törvényesen jut el.

A profit nem a kapitalisták munkájának, hanem a kizsákmányoló tevékenységüknek az eredménye.

A tőkés alapvető tevékenysége bármilyen kapitalista (termelő, pénzügyi stb.) gépezetben a kizsákmányolás megszervezése a saját profitja érdekében. Ezt a feladatot azonban rábízhatja jól fizetett proletárookra is (a munkásarisztokráciára, hivatalnokokra, szakemberekre stb.), ami a rendszert már tisztán élősködővé teszi. A kizsákmányolás akkor is élősködés marad, ha a tőkés a szervezésen túl maga is dolgozik a bérrabszolgái mellett a profitért, hiszen nem csupán az általa termelt értéktöbbletet sajátítja el.

A kapitalizmusban a kizsákmányolók és a dolgozó bérrabszolgák közötti osztályharc elkerülhetetlen. Ez a küzdelem sokáig észrevétlenül lappang, majd nyíltan tombol, végül pedig a szocialista forradalomba torkollik. A kapitalizmus a társadalmi tudatot úgy alakítja, hogy az elfogadja a felsőbbrendűséget, a kizsákmányolást, az élősködést és a bérrabszolgaságot.

A kapitalizmust hatalmas méretű élősködés, megosztottság, rothadás, válságok, rablóháborúk és imperialista gyarmatosítás jellemzi. Mindez folyamatosan gerjeszti az osztályharcot, amely végül vagy a forradalomhoz, vagy a fasizmus őrjöngéséhez vezet.

Marxista fogalomlexikon

Értéktöbblet: a tőkés gazdaságban a bérmunkás által megtermelt érték és munkaerejének értéke közötti különbség, amelyet a tőkés ellenérték nélkül elsajátít. A realizált értéktöbblet a profit. A marxi értéktöbblet-elmélet a különböző polgári elméletekkel szemben bebizonyította, hogy az értéktöbblet egyetlen forrása a dolgozók kizsákmányolása, s hogy a tőkés társadalom termelésének közvetlen célja nem a fogyasztók szükségleteinek kielégítése, hanem az értéktöbblet termelése (alaptörvény). A szocialista gazdaságban az értéktöbblet kategóriája megszűnik, mert a munkaerő nem áru és nincs kizsákmányolva.

Osztályharc: olyan osztályok közötti harc, amelyeknek érdekei összeegyeztethetetlenek vagy ellentmondanak egymásnak. A rab-szolgotartó társadalomtól kezdve minden társadalom története osztályharcok története. A marxizmus-leninizmus az osztályharc tudományos magyarázatát adja. Kimutatja, hogy az osztályharc az antagonisztikus osztályokra bomlott társadalom fejlődésének hajtóereje. Bebizonyítja, hogy a polgári társadalomban az osztályharc szükségszerűen a proletariátus diktatúrájához vezet, melynek célja az osztályok megszüntetése: az osztály nélküli kommunista társadalom megteremtése. A proletariátus osztályharcának alapformái a gazdasági, a politikai és az ideológiai harc. A politikai harc, amely a tőkés társadalomban a szocialista forradalomhoz és a proletariátus diktatúrájának megteremtéséhez vezet, döntő feltétele annak, hogy a munkásosztály és az egész társadalom felszabaduljon a kizsákmányolás alól. A harc gazdasági és ideológiai formái alá vannak rendelve a politikai harc feladatainak.